

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 22 (337)

Fredagen den 1 juni 1894.

7:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modetidning jämte kol- lorerade planscher..... » 4: 50 Iduns Modet. utan kol. pl. ... » 3:—	Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. Allm. telef. 6147. Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
---	--	--	--	---

Charlotte af Tibell.

Bland svenska författarinnor, som under de senare decennierna gjort en god insats i vår litteratur, företrädesvis på den andliga sångens område, under det hon själf, likt skogens linnea, trädt i skuggan, förtjänar *Charlotte af Tibell* med rätta ett rum i vårt porträttgalleri.

Ättens stamfader var *Petrus Thomæ Cassiopæus*, prost i Skeptuna, efter hvilken socken sönerna antogo det för våra öron sållsamt klingande namnet *Skeptunensis*. Prosten i Skeptuna var en af dem, som undertecknade *Upsala mötes beslut*. Genom sina söner blef han stamfader för icke mindre än sju vidt utgrenade prästsläkter. En af hans afkomlingar, kyrkoherden *Laurentius Petri* i Tibble, underskref också *Upsala mötes beslut*, sedan han såsom motståndare till liturgien varit utsatt för en mängd ledsamheter. Hans sonson, kyrkoherde i Hageby, skref sig *Tibellius*, hvilket återigen dennes son, som beträdt den

militära banan, med bortkastande af den latiska ändelsen, förkortade till *Tibell*.

Löjtnant Tibell och hans maka, Katarina Elisabeth Nordenfeldt, hade endast sonen *Gustaf Vilhelm*, född 1772. Innan vi öfvergå till tala om *dottern*, må det tillåtas oss att här nämna något om *fadern*, som spelat en icke obetydlig roll i vårt lands historia.

Den unge *Gustaf Vilhelm* blef, liksom sin far, militär och deltog redan vid sexton års ålder år 1788 i kriget mot Ryssland, hvarunder han icke saknade tillfällen att utmärka sig. Sälunda var han med, då bron sprängdes vid Anjala, liksom i träffningen vid Werelä. Efter fredsslutet blef han informationsofficer vid Karlberg.

Franska revolutionen och de krig, den framkallade, lockade emellertid den unge *Martissonen* att inträda i fransk tjänst, och med vederbörligt tillstånd begaf han sig till Frankrike, deltog i de franska legionernas ärorika tåg öfver Alperna och var med

När allt vett ibland oss börjar tänka, så skola snart alla hjärtan börja röras.

T. Thorild.

i slaget vid Marengo. Napoleons örnblick hade snart nog upptäckt den unge svenskens duglighet, äfven som ingenjör-officer, hvarför Tibell på förste konsuln Bonapartes befallning, efter fredens avslutande kallades att ingå i italienska republikens tjänst och för ordnandet af dess nationalförsvar upprätta en fullständig topografisk karta öfver republiken. På initiativ af honom stiftades krigsvetenskaps-akademien i Milano, bland hvars handlingar flere af honom författade skrifter förekomma. På årsdagen af slaget vid Magenta erhöll Tibell en hedersvärja och befordrades kort därpå till brigad-general.

Under tiden hade ryktet om hans utmärkelser nått hemlandet, och då Gustaf IV Adolf ansåg sig behöfva en så bepröfvad krigare i sin armé, återkallades han till fäderneslandet, där en hel rad af viktiga uppdrag, det ena efter det andra, anförtröddes åt honom, på samma gång han själf steg i ära och värdighet. År 1805 adlades han med namnet af *Tibell*. »Konungen hade aldrig,» skrifer en minnestecknare, »kunnat finna ett värdigare föremål, hvad kunskaper, skicklighet, tjänstenit, militäriskt mod och oegennyttiga angår.»

Efter revolutionen år 1809 var general af Tibell en af dem, som ifrigast arbetade för prinsens af Ponte Corvo tronföljareval. Hans sympatier för Frankrike samt hoppet att genom Napoleons ingripande återvinna Finland åt Sverige voro härvid mäktiga faktorer. Tibell och Mörner (sedermera statsråd) voro, jämte landtmarskalken Fleming, de enda som på riddarhuset den 21 augusti 1810 gåfvo luft åt de känslor och tänkesätt, hvilka genom handling uttalade sig i den enhälliga valakten.

Tibell syntes, såsom ju var naturligt, stå synnerligt väl hos den nye kronprinsen, sedermera konung Karl XIV Johan. Dock fick äfven han erfara lifvets växlingar och den jordiska lyckans opålitlighet, då han, den varme fosterlandsvännen, till och med anklagades för stämplingar mot fäderneslandet och i följd därpå för en kort tid förlorade sina höga förtroendeposter. Detta var emellertid endast ett öfvergående moln på hans lefnads himmel, och sedan allt åter framstätt i rätt dager, lyste solen lika klar öfver denna.

Här är icke platsen för upprepande af alla de uppdrag, som under en följd af år lämnades åt den dugande mannen; blott det må nämnas, att han år 1820 utnämndes till ständig ordförande i kungl. krigshofrätten, år 1824 till generallöjtnant samt president i krigskollegium, hvarjämte han år 1827 upphöjdes i friherrligt stånd. Han afled den 8 mars 1832, då konungen såsom ett sista veder-måle af sin aktning själf bekostade en storartad begrafning.

General Tibell var tvänne gånger gift, första gången med *Carolina Mariana de*

Ferrand, dotter till en öfverste i fransk tjänst; andra gången med *Sofia Albertina Cederling*, hvars fader var major. I detta senare äktenskap föddes dottern *Charlotte* den 29 januari 1820. Redan tidigt visade sig hos henne en rik begåfning, snabb uppfattning och djup känsla. Dessa egenskaper fingo i den välkända Wallinska skolan en god utveckling, och bland kamraterna stod hon snart såsom den, till hvilken man villigt såg upp och det så mycket hellre, som hon genom sitt blida, anspråkslösa väsen icke sårade någons själfkänsla eller väckte någons afund. Af naturen blyg och tillbakadragen, förstod hon dock att genom en harmlös humor sprida munterhet och glädje inom kamratkretsen, särskildt då hon redan som helt ung började med öppen hand strö omkring sig små humoristiska tillfällighetsverser.

Efter slutad skolgång flyttade hon med modern på landet, hvarest de några år efter faderns död inackorderade sig i en af Sörmlands vackraste trakter, där den leende naturen gaf mäktiga impulser åt Charlottes poetiska sinne. I ortens muntra umgängeslif var hon ock en gerna sedd deltagarinna, road af de nöjen och förströelser som erbjödos.

Bekantskapen med den inom vida kretsar af vårt land kända författarinnan *Mathilda Foy* synes emellertid hafva utöfvat ett stort inflytande på den unga flickan, helst sedan *Mathilda Foy* själf fattats af en allvarligare lifsåskådning. I hennes hem i hufvudstaden sammanträffade *Charlotte* med män, sådana som *Teodor Hamberg*, kinamissionären, *Georg Scott*, predikanten i Bethlehemskyrkan, och dennes efterträdare *C. O. Rosenius*; *P. Fjällstedt*, nyligen återkommen till fäderneslandet från sin mångåriga missionsverksamhet i Österlandet, m. fl. Umgänget med dessa öppnade för *Charlotte* nya utsikter och väckte till lif hittills slumrande känslor inom henne. Lifvets allvar trädde henne alltmer under ögonen och gaf åt hennes sinne en ny riktning, på samma gång det präglade hela hennes väsen med en varm och innerlig gudsfruktan.

I medlet af år 1850 utgaf hon från trycket ett litet häfte af religiös poesi, kalladt »Blommor på vägen till Sion». De emottogos med välvilja af allmänheten och motsvarade ett då af mången känt behof, af andlig diktning i en poetisk, vacker form. Några år senare, på 1860-talet, utgaf hon andra samlingen af dessa »Blommor vid vägen», hvilka hon tillägnade prinsessan *Eugenie* med följande rader:

Hur hög din plats, furstinna, vara må,
Du af de ringas kärlek nås ändå.
När dig det gamla, trogna Sverige vördar,
Ett bättre fosterland *Eugenia* bördar.
Se, du en frejdad hjältes ättling är,
Men störste Hjältens namn och sköld du bär.
En konungsdotter, konungssyster funnit
Ett högre barnskap hos den, som vunnit
All världens riken, och som väldigt skall
Sitt rike styra efter världars fall.

O, furstedotter, tag med milda händer
Emot den gäfva, som mitt hjärta sänder!
Vår Gud välsigne dig! I hans förvar
Din krona strålar oförgängligt klar!

Detta häfte innehåller bland annat ett längre poem, kalladt »Luther på Wartburg», i lefvande taflor framställande bilder ur den store reformatorns lif. Ett annat särdeles fint stycke är »Konungadotterns fosterson», skildringar ur Moses historia, »Vallkullan», en målande teckning ur svenska folklifvet, jämte en mängd smärre stycken, utmärkta af poetisk doft och innerlig fromhet. En af dessa små sånger har blifvit så att säga en andlig nationalsång, tillhörande julfrandet i mångfaldiga svenska hem:

»Hell dig, julafton, härliga klara,
Du tänder ljus uti hjärta och tjäll,
Glada till änglarnes lofsång vi svara
Hän genom seklerna hörd i kväll.»

Huru mången gränande man eller kvinna erinrar sig icke ännu den heliga fröjd, som genombäfvade barnahjärtat, då vid den tända julgranen den bekanta julsången uppstämades, utgörande liksom invigningen till den stora högtiden!

En särskild afdelning i denna samling har författarinnan benämnt »Sånger om natten». De ljuda likt rop utur djupen af en kämpande, lidande själ, som i stormen och bruset dock håller sig fast vid klippan och därigenom undgår förtviflans mörka hand, som vill draga ned i vågorna. Nästa afdelning har fått namn af »Morgonväkter», och där klingar en ton af frid och glädje oss till mötes, så upprekande, som ville den nödga hvar och en att stämma in.

Såsom ytterligare prof på *Charlotte* af *Tibells* diktning meddela vi här ett par hittills otryckta stycken:

Lingonblomman.

*Lilla lingonblomman stod i skogen;
Som en sätterkulla, frisk och skär,
Bodde hon i granens skugga där,
Med Linnéa var hon ömt förtrogen,
Från en läktare af blåd och strå
Trastens soare de hörde på.*

»Min Linnéa,» lingonblomman sade,
»O, hur täck du är i denna stund,
I din silfverkalk med öppen rund
Morgonrodnaden sin purpur lade;
Du ditt namn af 'Onkel Karl'* har fått,
Ärofull och yppig är din lott.

Ack, men jag är fattig — under stammen
Af en fallen gran jag snart blir glömd,
Eller ock jag vissnar oberömd,
Trampad af de ystra, hvita lammnen,
Du, Linnéa, då en ungmös här
Eller konstnärns album, pryda får.»

Rodnande Linnéa armen slutit
Om sin vän och suckar vid sitt svar:
»Ja, min kallelse att blomma var,
Solen mig med rosenfärg begjutit,
Men när kronan bleknad fallit af,
Endast vinden minns Linnéas graf.

Väl att du, när kinden krymper samman,
Bär en frukt, en nordens festpokal,
Buren fram i skogens kämpasal,
Där du rodnar djupt som morgonflamman.

* Karl von Linné.

*I sitt enkla skick den är en tolk
Af ett fattigt, häråadt, nordiskt folk.*

*Du i sockerrörets must får gömma
Hemligheten af ditt lefnadsmål,
Vinnet ur din lilla brustna skål,
Du till människans glädje då får tömma,
När din purpur vid en stråles fall
Brytes mot en prisma af kristall.*

Till C. W. Böttiger.

*Ännu ett barn jag lyssnat mången gång
I stilla tankar till din första sång.
Du var en yngling då. — De rosor glödde
Som lifvet på din nya bana strödde.*

*Men när din hand kring Lyrans strängar lopp,
Du lyfte re'n din blick mot himlen opp;
Du hade hämtat från de ljusa höjder
En återklang af evighetens fröjder.*

*Då satt jag lyssnande till Herdens röst,
Som lockade så ljuf, så full af tröst,
Ty barnet har ock sorger, om än korta;
»Här irra vi från hemmet fjärran borta.»*

*Nu är jag gammal, sägs det, men ännu
Jag är ett barn, och så är äfven du,
Jag tackar dig för dina sånger ljufva,
För månet vingslag lyft af bönenas dufva.*

Guds frid härner! Du har hennes graf,
Du har din lyra och din pilgrimsstaf,
Men du har mer: Du har ett arf där hemma,
Och där i sången låt oss sammanstämma.*

Det är dock icke ensamt inom poesien rosengård, som Charlotte af Tibell har lustvandrat. Utom flere smärre berättelser på prosa, hafva vi af henne en större originalroman, kallad »Ester och Castenza», utgifven år 1872 på Sigfrid Flodins förlag. Doktor Otto von Feilitzen yttrar i företalet till denna bok bland annat: »Vi hafva här framför oss taflor af ett andligt lif, där mången frisk vårvind frambyter och där en rik, varm fantasi söker att med egen vunnen lefvande trovisshet åskådliggöra skiftningarna i olika samhällsförhållanden.» — — — »Den som fördomsfritt genomgår detta arbete, skall här finna djupa samhällslyten berörda, ej för tillfredsställelsen att röra upp ett redan grumligt vatten, utan i hopp att kunna till eftertanke väcka från det rätta irrande sinnen samt mana människovännen till en kraftigare ansträngning i den samhällsförbättrande kärlekens tjänst. Han skall ock framför allt finna, att den helande balsam, som bjudes, aldrig förr pålagges det blödande såret, än detta blifvit renadt.» — »Kojan synes för författarinnan lika bekant som salongen; inom bådas väggar har hjärtat klappat lika varmt i försvaret för en kärlek, mäktig att offra allt eget. Icke otrogen sin lyra, har hon mer än en gång i en fulltonig hymn sammanträngt de känslor, hvilka endast så kunna finna ett uttryck, och har hon äfven i en enkel ballad visat sig förtrogen med detta hjärtat tilltalande språk.»

Dessa utdrag ur den kände litteraturgranskarens förord torde vara nog för att antyda bokens inneboende värde. Han slutar med att »uppriktigt tillönska författarinnan glädjen att finna tillräckligt många läsare, som vilja förstå henne, att hon däraf må manas att i nya arbeten af samma riktning utveckla en förmåga, som, om den ock ännu behöfver mera

* Hans hustru var nyss död.

öfvas och pröfvas för att befinnas fullt helgjuten, likväl alltid måste erkännas såsom ganska ovanlig i skildringen af det verkliga lifvet i dess sanna, eviga belysning.»

Ett utmärkande drag för den blida sångerskan har alltid varit hennes kärlek till barnen. Ännu i sin ålders sena höst är hon ett barn bland dem och kring henne samla de sig alla gärna, lyssnande till hennes outtömliga förråd af berättelser eller små lekande visor, till hvilka hon själf satt både ord och musik. Hennes allvarliga lifsåskådning har icke gjort henne främmande för barnasinnets fröjder, lika litet som den undertryckt hennes medfödda humor, och ännu händer det understundom att hennes bref till gamla vänner äro hållna i skämtsamt versstil. Betecknande för barnasinnets uppfattning af henne är hvad en lärarinna i en skola en gång kom att nämna. Vid en bibelstund i skolan hade man talat om hvad bibeln menar med »heliga», och då lärarinnan frågade, om barnen trodde att sådana ännu funnos på jorden, svarade den minsta i klassen utan tvekan: »Ja, fröken T.» I sanning ett skönt vittnesbörd från ett barns mun.

En ihållande sjuklighet har under de senare åren brutit hennes kraft, så att hon endast undantagsvis kunnat stränga sin lyra och då nästan uteslutande för den trängre vänkretsen. Bosatt i den lilla naturskönt belägna staden Trosa, lefver hon ett undangömdt och tillbakadraget lif, dock äfven där ett föremål för kärlek och vörndnad.

Mycket kunde ännu vara att tillägga, men utrymmet för denna lilla uppsats är begränsadt, hvarför vi sluta med en hjärtlig önskan, delad af många Charlotte af Tibells vänner, att *aftonen för henne må varda ljus!*

L. S.

Kvinnans politiska rösträtt.

Inför Förenta Staternas senat föreligger just en motion om den politiska rösträttens utsträckning äfven till kvinnorna, och vid debatten härom utmärkte sig särskildt mr Davis med ett längre, entusiastiskt anförande till häfdande af kvinnokönets rätt. Då vi tro, att äfven svenska läsarinnor böra intressera sig för, hvad som i denna moderna lifsfråga tänkes och uträttas i det frisinnade Amerika, anför vi efter *The Woman's Tribune* ett kortare utdrag ur mr Davis' tal:

Enligt mitt förmenande — så yttrade sig bland annat talaren — bör könet ej utgöra något hinder, då det gäller att rösta. Man och kvinna äro lika berättigade att respekteras, och båda ha personliga intressen att tillvarataga.

Några mena, att kvinnorna ej kunna fordra att få deltaga i de politiska valen, emedan de ej kunna föra vapen på slagfältet och deltaga i sitt lands politiska försvar. Men denna slutsats är falsk. Den hvilat på rätthetens lägsta etik, och den bör ej finna plats i det civiliserade samhället.

Låt oss framlägga några fakta, tydliga för en hvar. Hvari består en nations försvar? All historia och filosofi ända sedan medeltiden svara: »nationernas och folkens för-

svarsstyrka hvilat i börsen lika mycket som hos svärdet.»

Ryssland är en krigisk nation. Låt oss säga, att i hela ryska riket finnes en folkmängd af 100,000,000 invånare. På krigsfot mönstrar riket 3,000,000 soldater. Hvad är procenten? Svården uppgå till 3 procent af befolkningen. Nittiosju procent af folket ägna sig åt börsen, åt att beväpna, kläda, föda, uppmuntra, betala, begrava och ersätta soldaterna. Ena hälften af den penningförtjänande och arméuppehållande befolkningen är kvinnlig; ena hälften af det ryska kejsardömet armé hvilat sålunda på kvinnors hjärtan, armar och muskler. Bakom hvarje beväpnad trupp på slagfältet finnes en motsvarande arbetande befolkning. Och hvad som gäller om Ryssland, gäller om hvarje annat civiliseradt land. Hvarje väfstol och spinnrock i en kvinnas ego är en krigsmakt.

England eröfrar mera med börsen än med svärdet. Börsen hålles fylld af rikets kvinnor och icke af dess soldater. Svärdet är knappt en procent af dess krigsstyrka. Hertigen af Wellington och kontinentens skickligaste generaler kunde endast hålla Napoleon i schack, Manchesters kvinnor och flickor tillfångatogo honom, afväpnade honom och sände honom i landsflykt.

I Förenta Staterna äro öfver tjugu millioner människor öfver åldern 10 år upptagna af att förtjäna pengar. Godt två tredjedelar af dem äro odugliga till krigstjänst på grund af ålder och kön, men lämna ändå sitt bidrag till nationens krigsstyrka. Skulle de nu därför ej få röster, emedan de ej kunna föra ett gevär? Hvar är mannens mångprisdade ridderlighet, att han skulle skjuta kulor eller sticka bajonetter i ansiktet på sin mor, syster, hustru, dotter eller fästmo, utan att en annan man skulle vara ädel och ridderlig nog att göra invändningar?

Kvinnan behöfver valedeln till sitt eget beskydd. Skall en man bemöta henne med mindre vörndnad och ridderlighet, då han finner hennes valedel nödvändig för gynnandet af hans »manliga önskningsmål»? Visar en yngling sin flicka en mindre vörndnad och ridderlighet, då han på krä bekänner att »hennes samtycke» är nödvändigt för hans framtida lycka?

Det civiliserade samhället bör utgöra en enhet af intellektuella och moraliska krafter; mannens starka arm bör styras af kvinnans varma hjärta. Nämn mig en samhällsinstitution, där mannen älskar att uppträda i sällskap med sin mor, syster, hustru eller dotter, och jag skall visa er ett samhälle, som sträfvar till civilisation. Nämn mig en institution, där mannen ej vill möta sin mor, syster, hustru eller dotter, och jag skall visa er ett samfund, som sträfvar till barbarism. Visa mig den vallokal, där kvinnorna äro uteslutna, och jag skall finna en plats, motbjudande för de bästa elementen i samhället och ofta i behof af polisuppsikt. Visa mig en plats, där äfven kvinnan aflämnar sin valedel, och jag skall mötas af mattbelagda rum och blomsterprydda bord, där ingen polisuppsikt är behöflig.

Man bör gå försiktigt tillväga vid nya experiment i ett lands regering. Hvarje steg under marschen framåt kan först pröfvas i liten skala och sedan antagas mera vidsträckt eller förkastas. Staten Kansas har till stor nytta för samhället antagit kommunal rösträtt för kvinnan. Det har nu föreslagits att utsträcka rösträtten i denna stat till politisk likhet för kvinna och man. Många andra

stater ha gjort lika mycket som Kansas, utan att några som helst missljud försports därifrån. Tagen därför allvarsamt i öfvervägande, huruvida icke lika rösträtt för man och kvinna för framtiden bör utgöra nationens politik.

Hvad kostar en pariserfärd?

»Tre reslystna flickor» ha i förra numret af Idun på afdelningen »Frågor och svar» begärt få veta, hvad en resa till Paris på 6 à 8 veckor kan kosta, hvilken väg som är lämpligast att välja för att få se äfven andra platser än Paris och hvilken tidpunkt är minst värmande. Då svar på alla dessa frågor skulle bli för vidlyftigt för »Svar»-afdelningen, ber jag att få yttra ett och annat upplysande i Iduns textafdelning.

Den bästa *tidpunkten* för en lustresa till Paris är redan öfver, ty den infaller under maj månad och hellre i april än juni. Men för den reslystne, som ej plågas af hetta, är äfven juni bra nog, fastän september och oktober äro vida mera härliga månader i Paris, där hösten plägar vara förtjusande, ehuru ej så förtjusande som vårens första veckor. Röt månaden plägar vara kväfvande, fastän jag ej blifvit kväfd där under augusti månad. Den som vill gå på teatrar bör föredraga hösten framför juni, då de förnämsta aktörerna pläga ha tjänstledighet. Säsongen i Paris anses afslutad med den stora kapplöpningen på Long-champs första söndagen i juni. Den som vill studera skön konst däremot, bör genast packa in och resa dit, ty de båda stora konstutställningarna stänga sina portar i medlet af juni.

Billigast blir — om man ej vill resa sjövägen från Göteborg till Havre — att taga tur- och returbiljett sjövägen från Stockholm till Lybeck. Vill man fara på järnväg härifrån, får man köpa direkt biljett från Stockholm till Paris för omkring 170 francs, vexlingarna i kostnaden beroende på hvilken väg man väljer. Biljetten gäller en vecka, vill jag minnas, och man har rättighet att hvila ut på hvilken af de större stationerna under vägen man behagar. Ett eller två dygn i Köpenhamn, ett i Hamburg, ett i Köln är att rekommendera. Vägen går öfver Köpenhamn—Korsör—Kiel—Hamburg eller Köpenhamn—Gjedser—Warnemünde (endast en och tre kvarts timmes sjöresa) —Hamburg. Fortast kommer man fram, om man tager kurirtåg till Malmö och därifrån far till Stralsund, där tåget väntar. Denna väg torde bli en smula dyrare. Noggranna prisuppgifter om järnvägsresorna Stockholm—Paris finnas i tåg-tidtabellen (pris 25 öre), där äfven de stora routerna på kontinenten äro upptagna.

Vill man passa på och se andra orter på hemvägen än dem, man besett på nedresan, så blir det obetydligt längre väg och ökar resekostnaderna föga, om man far från Paris till Bruxelles och därifrån till Köln, i stället för att taga genaste vägen Paris till Köln. Bruxelles är en mycket intressant stad och ett par timmar därifrån ligger Antwerpen, som är *ändå* mera intressant och där det nu till på köpet är världsutställning. Från Antwerpen kan man komma på ångbåt till Göteborg, men då bör man på förhand ha gjort sig noga underrättad om turerna.

Kostnaderna bli naturligtvis betydligt olika för olika personer. Resan Stockholm till Paris går, möjliga uppehåll på vägen frånräknade, till vid pass 200 francs minst för en person. Och i Paris? Mindre än 3 à 400 francs i månaden kan ej ens den sparsamme beräkna, och skall han eller hon gå på teatern eller *köpa* sig någonting eller på minsta sätt extravagera, så är summan otroligt snart fördubblad. Den som känner till Paris, skaffar sig ett passabelt rum uppåt boulevard Clichy eller på Rive Gauche för vid pass 50—60 francs i månaden, hotellrum får man knappast för mindre än 3 fr. om dagen.

För den som vill se mera än den yttersta ytan af det mest i ögonen fallande Paris, är stor sparsamhet ej att tillråda. För att få se så mycket som möjligt måste man ha tillräckligt med »småmynt», utgifterna löna sig i vidgad erfarenhet. Att bo i pension — som kan vara bra för den oerfarne eller för den, som vill lära sig språket — är knappast att tillråda för den, som har kort tid på sig, man hinner se föga, om man måste passa på de bestämda måltidstimmarna, och man går miste om att studera en hel del af utlifvet. Ju mera man kan vistas ute, dess bättre. Men ett manligt stöd böra »tre reslystna flickor» taga

med sig, om de ämna titta på utlifvet i Paris. Och för 8 veckors resa böra de ha minst 1,200 francs (800 kronor) med sig hvardera. Äro de ej resvana, så böra de ha 1,200 kronor jämte en extrakassa till teaterbiljetter och alltid litet i reserv dessutom för oförutsedda utgifter.

—n.

En sannsaga från kulisserna.

Fon hade växt upp mellan kulisserna. Bakom den tidpunkt, då balettmästarens taktkäpp obarmhertigt började stöta till hennes små fötter och hans fingrar nypa hennes magra skuldror, hade hon knappast ett minne. Hennes blick kunde aldrig erinra sig ha mött ett stolt fadersöga eller en moders hulda leende. Borta vid den stora stadens utkant bodde hon hos en gammal madam, som hon kallade »moster», och som, vare sig af medlidande eller beräkning, tagit ett slags vård om den ensamma lilla.

»Sådana fula ungar det kan finnas till!» sade balettmästaren för sig själf och såg föraktligt på den lilla flickan, som stod bakom fonden bland de andra balettungarna, alla klädda i »sida, hvita kläder» och änglavingar.

»Nu är dödsduetten slut!» ropade regissören. »Passa på nu där i tablån! Upp!» Och nu stod hon där bland de himmelska härskarorna och stirrade ned på Edvard och Kunigunda, som, den ene med gift i magen och den andra med dolken i hjärtat, slutat sin dödskamp i a-moll.

Så förföt hennes lif, och hon stod inom kort på gränsen mellan barn och jungfru. Ren till häf och sinne var hon, trots allt det lätta leverne, hon dagligen såg omkring sig. Det finns sinnen, hvilka hålla sig fria från det orena, sinnen, hvilka likna den fagra, snöhvita parnassian, som spirar upp midt bland kärrets dy.

Känslorna och tankarna kommo och gingo i oredig vexling. Baletten blef henne odräglig. Alltid fick hon dansa å sekonden — hon var ju så ful. Men i den värld, där Valborg älskade, Julia glödde och Maria Stuart led, lefde hon med större lif; och skådespelerskorna kunde ej ha någon mera hänförelsen än den bleka flickan i snäfvad klädningen, som af gunst och nåde fick stå mellan tredje och fjärde kulissen.

En dag kom hon händelsevis in i elevskolans rum, och hon hörde hur läraren läste Andersens saga om den fula ankungen. Hon lyssnade; i sitt hjärta jämförde hon sig med det stackars kräket, som alla hackade på för dess fulhets skull och som vankade kring, oviss om sin bestämmelse och sitt öde. Hon lyssnade vidare... Hur var det — den fula ankungen fann sig ju i ett förvandlad till svan, badande vingarne i strålände ljusflod! Våldsamt häfde sig barmen, kinderna brände och ögonen lågade — gudagnistan hade flammad upp, och målet stod för henne klart.

»Hvad går åt dig flicka, du är ju riktigt vacker,» sade regissören och hejade henne, där hon ilade fram öfver scenen.

»Nu eller aldrig» tänkte hon och såg frågande på regissören.

»Hvad är det?» sade han.

»Jag har icke vetat, hvad jag velat förr än nu» svarade hon, »men nu står allt i ljus för mig: — jag vill debutera!»

Ridån gick upp.

Nyfikenhet var publikens första känsla, förvåning den andra — och inom kort voro efter hvarandra spänd uppmärksamhet, förtjusning, hänryckning rådande i den fullsatta salongen. Det var ej en rädd nybörjerska, som rörde sig på tilljorna, det var en inspirerad kvinna, man såg gifva uttryck åt hvad skalden känt ädlast. En högstämd ande lyfte sig med de första, men starka vingslagen mot det skönas urhem.

Sagan är sann, så länge sinnen finnas mäktiga att fatta och återgifva det sköna, det ädla och goda — så länge *det* står fast: löftet till de renhjärtade.

Birger Schöldström.

Skolungdom och sommarferier.

Ett ord till hemmen af Maria Nyström.

Att tala om skolungdomens öfveranstängning just nu, då läsåret afslutas, förefaller väl mången som att »kasta jätten efter brödet i ugnen». Denna tid är ej så olämplig att upptaga frågan, som det synes. Reformer i skolprogrammet kunna ej företagas utan mogen öfverläggning, hvarför förslagen, om de skola hinni genomföras på hösten, nog böra vara påtänkta redan nu, oafsedt att öfveranstängningen ej så litet beror på en oförnuftig användning af ferierna.

Vid ett nyligen i Stockholm hållet möte framhölls bland annat det isynnerhet flickorna nu äro så kläna, att de ej tåla vid några ansträngningar. Oaktadt således all nutidens skolhygien med afseende på både gymnastik, skolmateriel och lokal, är ungdomen klenare än förr, då likväl kunskapen vanligen inympades med både »lugg» och slag och hela undervisningsmetoden föreföll som det rysligaste barbari gentemot nutidens humana uppfattning om lärarekallet. Skolan har gjort allt sitt till för att sörja äfven för barnens fysiska välbefinnande — och det med ett så dåligt resultat! Felet ligger då måhända hos hemmen? Helt säkert till någon del (och därtill skola vi senare återkomma), men äfven skolan går ej, trots all omsorg, helt och hållet fri. Saken gäller här den småningom förändrade undervisningsmetoden.

»Huru lyder: *hvad är det* till fjärde budet?» var en ingalunda ovanlig fråga i de gamla goda tiderna, lika som det i geometrien hette: »linjen ab är lika med linjen cd enl. den och den propositionen i den och den boken.» Utan alla förklaringar slamrades lexan utantill, utan tanke på om barnet förstod den eller ej. Reglerna pluggades in, och det var sedan tiden förbehållet att reda begreppen. Detta sätt att inhämta kunskaper var för barnet jämförelsevis lätt, tack vare denna ålders utomordentliga minnesförmåga. Man må blott betänka, huru lätt barnen lära sig de vid deras lekar vanliga räkningarna: »apale, mesale, mesinka, meso» och dyl. utan tecken till mening eller sammanhang.

Småningom infördes de nya metoderna, med hvilka man framför allt afser, och väl också med rätta, att barnet skall förstå hvad det läser. Men med denna metod måste ovillkorligt följa en annan anordning af läroämnena på de skilda klasserna. Aritmetiken t. ex., som förut, då det blott gällde en mekanisk uträkning af exemplet, väl lämpade sig äfven för lägre klasser, blir nu ett alltför abstrakt ämne; likaså kunde säkert språkundervisningen, så snart den går

utöfver åskådningsläran och det rent mekaniska inlärandet af ord, med större framgång bedrifvas på de högre klasserna, under det de små nog kunde finna sig tilltalade af naturlära, geografi och dyl. i den berättande form undervisningen i dessa ämnen nu antagit. En omändring af läroplan hade således bort vara en följd af införandet af nya undervisningsmetoder.

Att det blir en större ansträngning för barnet, då det skall uppfatta hvad det läser, antyder förhållandet att arbetsklassens barn, hvilka vanligen bättre uthärda skolgången, läsa upp lexan med bokens ord, under det de svaga, den bildade klassens barn, återgifva den med egna ord, då man med hjälpen i hemmet följer skolans metod. —

En annan orsak till öfveransträngning, visserligen väl egentligen beroende på föräldrarna, men där skolan dock äger makt att inskrida, är att barnen inträda i skolan i allt för unga år. Det är visst sant, att barnen i den gamla goda tiden började lära bokstäver och stafva kanske också vid yngre år än nu, men sedan gick det i sakta mak, småskolan tog åtskilliga år, och det var ingenting ovanligt att 20-åringen ännu satt och tvinnade sina mustascher på skolbänken, under det *nu* adertonåringen, om inga ovanliga motigheter inträffa, stolt svingar sin hvita studentmössa, och dock äro kunskapsfördringarna ingalunda mindre nu — tvärtom.

Detta således hvad skolan vidkommer. Men äfven hemmen — ja, framför allt hemmen — hafva ej så litet på sitt ansvar, då det gäller att fostra ett starkt energiskt och arbetsdugligt släkte. Det lönar ej mödan att tala om de hem, hvilka lättsinnigt nöta bort barnens kraft och ungdom i nattvak, ställiga balttillställningar och enerverande teaterbesök eller sätta deras hälsa på spel för nöjet att visa *det de hafva råd* att traktera ungdomen med både viner och dyrbara supéer; ty dessa föräldrar bry sig nog ej om att följa med sådana här pedantiska, tråkiga utlåtanden; se deras barn kläna ut, kunna de ju godt hålla dem både med läkare och medicin, och hafva de ej lust, så inte behöfva de ju studera för brödföda heller. Men de, hvilka verkligt önska uppfostra sina barn till dugande medlemmar i samhället, skola säkert gärna afhjälpa de missförhållanden, som oaktadt den bästa vilja insmyga sig, påverkad som man dock litet hvar är af den rådande tidsandan. Och det är verkliggen så, att vår tid är ganska litet arbetsduglig; som bevis därpå må tjäna det ständiga behovet af semestrar, sommarnöjen etc. etc. sådant som förr knappast kom i fråga annat än inom de allra högsta kretsar. Och som man kelar med sig själf, så kelar man ock med barnen, till stort men för utvecklandet af deras energi och arbetslust.

Nu måste ungdomen hvilas ut, företaga ferievandringar, långa segelturer och dylikt, men så hälsosamma dessa färder är kunna vara för den fysiska utvecklingen, förstöra de dock lusten för verkligt arbete, d. v. s. ett regelbundet ibärdigt arbete, och hvad ungdomen under sin glada sommarlek vunnit i kroppskrafter, slites på hösten genast ut vid den ovana ansträngningen att kunna fullgöra skolans regelbundna fordringar.

(Slut i nästa n:r.)

De läsarinna,

som ändra vistelseort för sommaren, och hvilkas prenumeration å Idun ej utsträcker sig längre än till den 1 juli, torde göra bäst i att före afresan förnya prenumerationen för att vara säkra om att få den löpande årgången fullständig.

»Spånastuga» i prostgården.

En ångermanländsk kulturbild
af *Laura Fitinghoff*.

Det var »spånastuga» i prostgården. Med spinnrockarna, äfventyrligt burna på axeln eller mera sansadt under armen, hade »spånagummorna» kommit trippande hela morgonen, en del innan ännu solen kommit upp.

I prostgården skulle det bli som en riktig helg hela dagen, med sång och roligt tal tillsammans med både prostfolket, mamsellerna och unge pastorn. Guds gåfvor skulle nog vankas också och kaffe sedan! Så nog hade man skäl att skynda på, så att man hade dagen för sig.

Och »jämmerligen» hvad det var »tröjsamt» (trefligt), när man ändligen nådde fram och fick komma in med rocken i den stora salen i öfre våningen.

I den öppna pelarspisen midt på väggen flammade en jättebrasa, och just nu — klockan var fem på morgonen — kom solen stickande så grann öfver fjälltopparna, och skuggorna lågo klarblå mellan dalar och backslutningar.

Men öfver elfven glänste det i full prakt. Två breda, mörka skuggor invid stränderna vittnade om, att solens arbete de föregående dagarna ej varit fruktlöst.

Elfven var redan ofarbar. De breda skuggningarna voro issörja och vatten. Vatten från fjällbäckar, lösgjorda af vårsolen. Det skulle nu inte stå länge på, förrän isen på allvar skulle bräckas och i väldiga klyftor störta sig ned rätt utför den från prostgården synliga fors, som våryr och vild lagt bort sin dofva vinterstämma och uppträdde med trotsigt dånande brus.

Bruset hörd:s så väl här inne i salen. Ännu hade icke spinnrockarnas surr öfverröstat det.

Måns Persmor och Erik Ersmor ställde spinnrockarna ända invid elden. Klöfvet, hvarmed de rikligen smört hjulen, behöfde värme för att göra gagn och sätta rätta farten i rocken, som just ej farit vidare väl af kylan och den bistra dimman, som legat hvit och tät öfver tjärnarna nu på morgonen.

Måns Persmor, som med hisklig fart borstade sin lintott, undrade, om Erik Ersmor var riktigt »slug», som kunde ge sig öfver stentjärn, hvilken i går varit så upptinad, att gubben hennes inte hade varit god för att få igen fiskredskapet, som han hade ute i ruskan.

»Putta! Det ginar hela fjärdingsvägen. Jag lade brädlappar och grankvistar framför mig. Hem får jag nog gå genom skogen, tänk' jag, om solen står på' så här hela dagen. — Ja, men annars är inte mamsellerna uppe redan,» afbröt hon sig med ett strålände leende, när Ingrid och Karin, husets döttrar, kommo inskramlande med kaffebricka och brödkorgar.

»Upp», upprepade Ingrid skrattande. »Det fattades bara, att vi skulle ligga, när vi ha huset fullt af folk, och utfruset, kaffeungligt folk till på köpet! Ah ja, kära Måns Persmor, gör er inte till, det var hos er vi drucko tio koppar kaffe på samma dag i somras, när vi gingo till fåbodarna för hjortronplockningen.»

Måns Persmor skrattade och såg obegripligt belåten ut.

Sedan de alla, mer eller mindre hjärtligt och skämtsamt, hälsat de inträdande flickorna, bjöd höfligheten dem att se ut, som om något sådant som en doftande kaffebricka ej funnits till.

Måns Persmor stod framför Ingrid, som höll kaffebrickan, och protesterade ifrigt emot hvarje bit socker, som denna trugade på henne. Det var då rent öfverdåd att dricka »sötkopp» (kaffe med dopp), då man inte hade gjort för två styfver gagn ännu.

Karin, som kom efter med korgarna med de sex sorterna hembakadt, skulle i sin tur hos hvarje gumma öfvervinna sex bestämda vägranden att »ta' för sig så skamligt mycket».

»Ja, ni kan veta,» sade Måns Persmor, som nu satt sig ned med brödhögen i knäet, men som af gammal vana och med tanke på hemsparadt drack det heta kaffet enbart från fatet. »Ja, ni kan veta, mamsellerna var uppe på Tilitjärnen och »noppe» myrbär (plockade hjortron), dom hade nog bare Lappgetarn med sig, och han fick inte gå från kräken, för björn var blefven så vild, sen han tog Jan Gullicks ungo förstas. Jag hade nog lilljanta, som nyss kommit till jag, och kunde inte gå så långt och följa dom. Men gubben han skulle åt marken för att få i vidjen till »trolj» (bindsle) åt getterna, så att han följde dom opp öfver, och han höll på att skära lös vidjorna, när han hör

Karin »hojt» till och ser Ingrid fara ner genom ett kalkkällhål ända upp under armarna. Men då tyckte han, att hon var morsk — för inte ett ord sa hon af rädsla, utan bara: »jämmerligen heller så bedröfligt, nu stjälptes alla hjortrona ur!»

Hennes åhörarinnor skrattade och tittade beundrande på Ingrid.

»Tilitjärna är farlig den. Måns Persson visste väl af det han; eran ko la' ju ner sig och »skönde» (dog) där föräret,» sade Granlunds Babba Stina lite försmädligt.

»Ja nog visste han af källan och såg, att det skulle bära af för Ingrid också, men så tänkte han, att han skulle väl *si*, huru det gick, och sen så var nog Karin så kvick att hjälpa upp Ingrid, så att han hann inte dit, förrän hon var uppdragen.»

»Det är farligt att komma i kalkkällan; hon kunde ha råkt för (kommit ut för) trollen också,» sade »Hes Brita» med hviskande röst.

»Hes Brita» var »gammstinta» (ogift gammal flicka) och »hemmanspiga» (enda arfvinge till ett hemman), men ingen hade velat ha henne för det där lytet hon hade i rösten. »Knut Hanke» (puckelryggige Hans) hade tagit mod till sig en gång och friat, men han var en otäckning på alla vis, så att då förblef Hes Brita hellre gammstinta, så skamligt hon än ansåg detta vara.

»Jamen annars,» afbröt hon sig, då dörren vid flickornas utgående med de tomta brickorna öppnades och prostinnan i detsamma kom in, bärande en finpolerad spinnrock med smäckert, mycket stort hjul, inköpt vid Stockholms första industriställning. »Jamen annars, skall prostinnan själf ge sig till att spinna.»

»Ja, jag tror då, att prostinnan har vett för tolf,» inföll en annan gumma; »fingrarna hennes är lika flinka på både portepiano, oljeverke, Davids harpa och på ullen och linet.»

»Jag menar prosten i sin ungdom har bedt Herren om en sådan hustru, som Salomo nämner om i ordspråksboken, där han säger i sitt sista kapitel, tionde, elfte och tolfte verserna: Hvilken en dygdig kvinna beskäråd, hon är mycket ädlare än alla kosteligaste pärlor. Hennes mans hjärta tör förlita sig uppå henne, och bergning skall honom icke fattas. Hon gör honom ljuft och inte ledt i alla sina lifsdagar.»

Det var kyrkvärdens hustru, den ståtliga Dordi i Täcksta, som med högtidligt allvar citerade bibeln.

När hon såg prostinnan börja att vira linet om rockhufvudet, fortsatte hon lika högtidligt: »Hon brukar sig på ull och lin och arbetar gärna med sina händer.»

»Tack, mor Dordi, det var snällt sagt,» sade prostinnan, som med vana och färdighet lät hjulet snurra åstad och drog ut linet i en spindelfin tråd, »men tror ni icke, att kung Salomo skulle säga detsamma om en och hvar af oss härinne i denna stund,» fortsatte hon leende.

Dörren flög åter hastigt upp.

»Tänk mamma, Anders Larsmor från Ede, och elfven som nästan går öppen! Hon säger, att hon färdats på fyra olika sätt på fjärdelsmil från dem och hit.»

»Ja, skulle jag inte komma, när det bar i väg till prästgården,» sade den inträdande Anders Larsmor, fryntligt hälsande.

»Men *huru* har du kunnat komma öfver, då elfven hvarken brister eller bär,» frågade prostinnan förundrad.

»Jämmerligen heller! Jag hade ju satt mig i sinnet på, att jag skulle hit i dag, och om jag så skulle ba krupit, så skulle jag ha gjort det. Bå gubben och Anna Märta så var dom »ampers» (ängsliga), och nog tänk' jag dom tro, att jag ligger på åbotten nu!»

Under det Anders Larsmor talade, hade hon satt ner sin medförda spinnrock och, i det hon häfdade sitt rykte som ortens skickligaste spinneriska, börjat vinda på linet.

Hon var lång och mager, knotig och senfull, iklädd klarblå hemväfd ylleklädning samt en svart silkesduk som en bindel bunden om hufvudet och i två väldiga ögglor knuten midt i pannan, under hvilken hennes kloka, skarpa, pigga b'ä ögon framblickade med nästan ungdomligt lif, så gul och tandlös hon än var.

»Snön är borta på norrsidan om ån nerefter niporna, och där åkte jag i *skäskärr*». Edin körde. Sen hade vi oss ut genom isen i en *lillbåt*, båts-haken hade han till att haka fast oss vid iskanten midt i ån.»

(Forts. o. slut i nästa n:r.)

En pariserdiner i maskeradkostym.

För Idun af Jane Gernandt-Claine.

Det kan icke nekas — man roar sig anorlunda i Paris än hos oss, icke mera kanhända, icke med större öfvertygelse om att man verkligen har roligt, men säkert med högre förfining, i en mera konstnärlig form. När ett par dussin människor händelsevis komma tillsammans, är det icke större utsikt för att de skola intressera hvarandra i en parisersocietet än där hemma, men de äro försäkrade om en smaknjutning, en konstinstinkternas tillfredsställelse, som man knappast känner i Norden, och som ett slags konst- och lyxstudium saknade den icke sitt intresse, den kostymfest, hvarmed prinsessan de X. i midten af maj avslutade den långa rad af middagar hon gifvit under vinterns lopp.

Antalet af de inbjudna var icke stort — det uppgick knappast till ett 50-tal — men dräkternas prakt och stiltrohet gaf det hela en egendomlig, intimt artistisk karaktär. Det var absolut förbjudet att uppträda i vanlig sällskapsdräkt, såvida man icke — något som för ögonblicket är mycket brukligt i Paris — låtit arrangera sitt hufvud *à la chat* eller *chien* hos någon damfrisör på modet, hvilken ibland åstadkommer underverk, men som också mästertligt förstår konsten att hålla sig skadelös för sin möda. Några unga herrar, hvilka i förlitande på sin outhärlighet helt enkelt kommit i frack, måste bekväma sig att vända om och skaffa sig ett lösskägg eller en peruk, om de ville tänka på att bli insläppta, ty den livréklädde Cerberus, som vaktade ingången till prinsessans våning, hade fått order att handla med oblidkelig stränghet, men när de unga outhärliga ändtligen ånyo uppenbarade sig med ett par lösa polisonger eller en mustache, yppade sig en ny svårighet. Hur skulle de anmälas? Hvad föreställde de? Den livréklädde fick icke ropa några namn. Det ville en äkta parisisk fyndighet till att i hast skapa en karaktär af ett hvitpudradt hår och ett skägg, som man händelsevis fått fästadt på sin haka, men efter en snabb blick i spegeln, där skymten af en likhet tyckes ha gifvit honom en idé, svarade en af de unga improviserade med ett allvar, som genast satte honom in i rollen: »Anmäl M. Zola, kandidat till Akademien.» Och nästa ögonblick bugade sig den oomkullkastlige aspiranten till en af de fyrtyo fåtöljerna mycket djupt för aftonens värdinna — den strålande kejsarinnan Josephine. Strålande, men icke längre af ungdom, icke heller af den fägring, som på sin tid var känd och omtalad i hela Europa och som en gång tycktes kallad att pryda en kejsartron, utan af robens och juvelernas bländande prakt. Det är en verkligt kejsarlig dräkt — en lyx från Tuileriernas dagar, från den tid då Eugénie hade en öfvervunnen rival, hvilkens bitande esprit och farliga skönhet hon aldrig upphörde att frukta. Roben är af glänsande elfenbenhvitt silke, broderadt med bin, den kejsarliga maktens tecken, hvilket på den store Napoleons bud efterträdde de kungliga liljorna, och den hermelinbrämde mantelns purpurflod täcker släpet. Prinsessan är koaffrad *à la sphinx* och i håret gnistra dessa sterner, som hela Paris känner och hvartill ingen privat person i Europa torde äga maken. Men hennes kejsarliga majestät är icke festens

enda krönte hufvud. M:me T., hustru till den berömde målaren, är en ståtlig ödesdiger Catharina af Medicis, helt svartklädd, med det stolta hufvudet inramadt i en mössa af sammet, och vid hennes sida glänser, likaledes klädd i svart, hennes kungliga frände, Maria. Henrik III har nöjt sig med att endast komma som »hufvud», men detta hufvud är efterliknadt med så stor artistisk trohet, att man skulle kunna inbilla sig, att man stod inför ett porträtt och detsamma kunde man säga om M:me Y. i hennes pompadourkostym. Som en vacker lefvande kopia af en tafra från empiretiden kommer M:me V. in i salongen, och den grekiska gudinna som gör sitt inträde efter henne, uppbär vecken af sitt draperi så som om hon hade antikens plastik i sina lemmar, i rörelsen af sitt hufvud, af sin handled, sin fot. Spanjoren, hvilken står och talar med en adelsman från Ludvig den femtondes tid, är spanjor från hjässan till fotabjället, och adelsmannen tyckes ha bevarat minnet af de later, hvilka höra till den dräkt han bar, såsom man bevarar en dyrbar tradition. En »incroyable» gör på löjligt petit-maitre manér sin kur till en förtjusande venetianska, hvilken för ett ögonblick glömt att se ut som den sannskyldiga parisiska hon är, och M. Napoleon W. — en sonsons son till en af den store kejsarens bröder — visar genom sitt illusoriska sätt att bära en egyptiers turban, att han studerat rasen på närmare håll, liksom mexikanaren, hvilken väcker beundran för sin rikt broderade läderkostym, ovillkorligen förräder, att de gamla astekernas land icke är honom främmande. En vacker steppernas dotter har haft den lyckliga ingifvelsen att klä sig i den gammalryska dräkten, och en ung judinna bär sina egyptiska anförvantes vackra och pittoreska kostym.

Medan denna brokiga värld skrattar, pratar och säger artigheter, vaggas de innerligt drömmande tonerna af Waldteufelds »Sentiers fleuris» genom salongen. Det är taffelmusiken som spelar upp: prinsessan är serverad. Genom de mångfärgade kuporna, hvilka stråla likt mystiska själflysande blommor, faller det elektriska ljuset öfver bord, blommor och kvinnofägring, öfver den breda spegelskifvan, som, höljdf af rosor, täcker dukens midt, öfver silverservisen, hvarpå man för 25 år sedan serverade vid Tuilerierna, och öfver den dyrbara servisen af Sévres porslin, som likaledes tillhört Napoleon den tredje. Men ingen tänker på den glans, som försvunnit, man nöjer sig med att beundra hvad ögonblicket bjuder: unga ögon, som tindra, och unga läppar, som le, och plötsligt reser sig en egyptier, som sitter vid prinsessans vänstra sida — icke en förkälld, utan en äkta, en köpman ifrån Nilstranden — och börjar att hålla ett hyllningstal till skönheten på sitt hemlands underliga, ljudrika, men likväl så enformigt klingande språk. Man urskiljer ingenting annat än »Allah, Allah», men han är en poet och han säger inspirerande, öfversättliga ting, om man får tro hans landsman, Aboud Noudarra, den landsförviste bekämparen af engelsmännens politik i Egypten, hvilken reser sig upp för att på sin lediga, lättflytande franska tolka hans tal.

Nilens son har diktat om kvinnorna, om parisiskan, som han beundrar, han har diktat om sin saknad att — en främling — snart nödgas lämna så mycken skönhet och så mycken tjusning... Om han ändock kunde hoppas på ett återseende i paradiset. Det

skulle fröjda hans själ — men hvad är det han säger? Hade han detta hopp, hjälpte det honom föga, ty Muhammed, som förstår fägringen, skulle taga alla dessa bedärande kvinnor för sig.

Damerna skratta och medan herrarne applådera talaren och hans öfversättare, utbrista de alla, gripna af en och samma tanke:

Lycklige Muhammed!

Ur notisboken.

Våra resande furstinnor. Drottningen har nu anländt till Honnef am Rhein. Mottagandet var storartadt och hjärtligt. Bangården och många andra byggnader voro smyckade med blommor och flaggor. Drottningen kommer att under sin vistelse därstädes, liksom under föregående år, bebo Villa Schaafhausen.

Kronprinsessan är, så vidt hennes nu betydligt stärkta krafter icke undgå någon förändring, att återförvänta till hufvudstaden och Tullgarns slott redan i midten af denna månad. I måndags afreste hon från Venedig till Baden-Baden.

*

Dödsfall. I fredags morse afled i sitt gamla hem i hufvudstaden förutvarande öfverhofmästarinnan hos framlidna drottning Lovisa grefvinna *Stephanie Hamilton*, född *Giesecke*, sedan 1864 enka efter generalmajoren greve J. Essen Hamilton, som åren 1847—62 var öfverståthållare i Stockholm. Den bortgångna var 74 år gammal och efterlämnar närmast sörjande sonen James på Lyckås och dottern, enkegrefvinna *Stephanie von Platen*. Dödsfallet kom så till vida oförberedt, att, ehuru den vördade gamla sedan länge varit sjuklig, hon dock ännu i torsdags afton gjorde en kortare promenad.

*

Föreningen för gift kvinnas eganderätt höll förliden fredag årsmöte, hvarvid års- och revisionsberättelserna för det gångna året föredrogs. Full ansvarsfrihet beviljades styrelsen, hvars ledamöter, som voro i tur att afgå, omvaldes, liksom också revisorerna.

Därefter lämnade d:r *Ellen Fries* en liten axplockning ur några amerikanska tidningar och tidskrifter, som blifvit henne tillsända. Meddelandena rörde sig om kvinnan på den amerikanska arbetsmarknaden och några af Förenta staternas lagbestämmelser angående kvinnans rätt att äga sin förmögenhet och inneha yrken, såsom advokat- och domaryrkna, m. m.

Revisionssekreterare Lindhagen refererade ett intressant prejudikat rörande den internationella rätten i fråga om gift kvinnas nationalitet, hvilket visade, hurusom en svensk kvinna, förenad med en norsk sjöman, vid skiljsmessoansökning helt enkelt ställts utom all lag. Häradshöfding K. Staaff exemplifierade ur sin praktik som advokat svårigheten för maka att vinna boskildnad, och hr Hellen Lindgren refererade en af Finlands kvinnoförening utgifven diger bok om finska kvinnans förhållanden.

*

Barnmorskornas pensionsfråga har nu avancerat så långt, att en k. proposition i ämnet kan väntas till nästa riksdag. Det är ett gammalt önskemål hos vårt lands mer än 2,500 barnmorskor, som därigenom närmar sig sin lösning.

Betänkligheter mot denna pensionering ha dock uttalats af åtskilliga länsstyrelser, hvilka undra, huruvida barnmorskorna verkligen intaga den ställning inom samhället, att staten bör anses förpliktad att taga deras pensionering om hand.

Statskontoret anser emellertid att äfven en annan synpunkt bör göra sig gällande, nämligen den allmänna hälsovården. Denna skall tvifvelsutan i hög grad främjas genom en allmän understödsanstalt för barnmorskor, och då en sådan ej kan förverkligas, om ej staten därvid verksamt ingriper, så finner sig statskontoret böra förorda den ifrågasatta ålderdomsunderstödsanstalten, hvarti så väl de af kommunerna anställda som de enskildt praktiserande barnmorskorna skulle äga rätt att ingå.

Statskontoret vill emellertid, att äfven barnmorskorna själfva skola bidra med en fix årsavgift

af 10 kr. Detta afser icke att minska kommunernas utgifter, men att åstadkomma en förenkling, så att alla kommuner kunna åläggas lika skyldighet och afgiften således utgå efter samma beräkningsgrund inom den ena kommunen som inom den andra.

Teater och musik.

Kungl. Operan. Det länge bebadade och med största intresse motsedda gästsupträdandet af hr *Johannes Elmblad* å vår operascen har under den gångna veckan tagit sin början. Hr *Elmblad* föregås framför allt af det bästa rykte som en utmärkt Wagnersångare, och det var också i »Tannhäuser» han förliden torsdag först uppträdde för Stockholmspubliken. Man förundrade sig emellertid något öfver det val han gjort, då landtgreffvens parti i den nämnda operan här hemma aldrig ansetts synnerligen betydande; men den framgång hr *Elmblad* vann blef på sätt och vis härigenom så mycket mer glänsande, då den visade, hur en jämförelsevis mindre uppgift till rang och intresse. Han sjöng partiet på tyska, men den utsökta fraseringen tillät enhver att uppfatta minsta ord; bredden i sångföredraget och spelets stora stil gäfvu ett begrepp om hvad en Wagnerensemble kan vara, buren af den rätta och förstående andan. Efter andra aktens stora slutscen, som utfördes mästertligt, hyllades den utmärkte gästen med högljudda bravorop — en ingalunda vanlig hyllning från vår lugna teaterpublik.

I måndags återgaf hr *Elmblad* inför en fulltalig och entusiastisk publik Marcel i »Hugenotterna». Spelet var äfven här högst intelligent genomfördt och den väldiga stämman — hvars väljud väl någon gång brister, men hvars dramatiska uttrycksfullhet står öfver allt beröm — gjorde sig särdeles väl gällande. Bifallet återigen stormande! Det är att hoppas, att Stockholmspubliken i ännu ett eller annat parti får njuta af hr *Elmblad*s konst.

Å **Djurgårdsteatern** har sommarsejouren nu påbörjats af direktör *Alb. Ranfts* ansedda sällskap, hvilket i fjol därute så väl befäste sina sympatier hos våra teatervänner. Sällskapets sammansättning är ännu hufvudsakligen densamma som då: idel unga, men pröfvade och dugande krafter.

Med ett lif och en abandon, som förlänade det kända stycket ett alldeles nytt intresse, gafs först några aftnar *G. af Geijerstams* lustspel »Andras affärer». I måndags gick för första gången programmet n:r två, *Max Halbes* skakande kärleksdrama »Ungdom», i Stockholm endast engång förut uppfördt på hr *Hjertstedts* matiné å Dramatiska teatern i vintnas. Styckets utförande på Djurgårdsscenen var i allo berömvärdt, på flere händer högst intressant. Särskildt var hr *de Wahls* tolkning af *Hans Hartwig*, den unge studenten, full af innerliga och fina moment, liksom fröken *Gottschalk* som den unga flickan, hvars tragiska öde med sådan intensitet teknats af författaren, inlade en vinnande omedelbarhet i sitt spel. Hr *Hansons* *Amandus*, den stackars idioten, var en god studie af realistisk verkan, kanske något för onödigt färgstark. Hr *Eliason* gaf med präktig karaktäristik den gamle kyrkoherden. Minst tilltalade oss hr *Laténs* kaplan, hvilken väl dock var väl torr och predikarmässig äfven för denna personifierade långkatekes till en Herrans tjänare.

Spänningen i salongen var stor och bifallet lifligt.

Uppvisning ägde i fredags och lördags rum med eleverna i fröken *Sigrid Carlheim-Gyllensköld*s piano-institut. Resultatet af denna var äfven detta år godt, och undervisningen i detta institut synes allt fortfarande drivas med allvar och omsorg. Uppvisningen, som försiggick i Vetenskapsakademiens hörsal, bevisades båda dagarne af så många, som lokalen bekvämligen kunde rymma.

Glömmen ej Iduns skollofskoloni!

Extra fin Marsala

»Spökeri».

Skiss för Idun af *Erny*.

»Nej, aldrig få ni mig att tro på sådant där!» förklarade moster Beata med en resolverad hufvudknyck, hvars åsyftade verkan af ett orubbligt dekret både för hennes eget och — förhoppningsvis — äfven för andras omdöme i saken yttermera förhöjdes af virkningens energiska hoprullande och lika energiska placerande med en liten duns på salsbordet.

»Det gifves dock,» menade den nybakade studenten med djupsinnig gravitet, »åtskilligt mellan himmel och jord, som...»

»Åh, så nytt!» afbröt hans äldre syster med retsam beundran.

»Låt nu 'Hvita frun' vara!» föreslog helt tvärt vår vän, disponenten, i hvars familj vi, både unga och gamla, voro inbjudna. »Jag håller just inte heller på den där damen, men för att göra en fortsättning på min unge väns tankegång, menar jag, att det gifves åtskilligt mellan himmel och jord, som...» han höll upp och såg med ett litet leende bort till studenten.

Den blifvande filosofie kandidaten tummade de blifvande mustascherna i besvärad ovissheit, om han skulle få vatten på sin filosofiska tankes kvarn eller ej.

»Som,» fortsatte disponenten, »filosofien ej drömmar om — att den sunda eftertanken möjligen kan utreda. — Jag känner till en fullkomligt sann 'spökhistoria'. Kanske det skulle intressera herrskapet...?»

Det var en fråga, det! Den tilläfvadens befintliga oppositionen stannade öfverröstad och hjälplöst tillintetgjord i minoriteten, representerad enbart af moster Beata. Vi slöto oss hastigt tillsammans i en tätare krets och mättade medels vår högtidligt förväntningsfulla tystnad luften med en mystisk spänning, som kom själfva minoriteten att känna sig en smula handfallen.

»Jo,» började disponenten, »för åtskilliga år sedan lefde en gammal prost, hvad han hette och hvar han fanns, kan ju vara likgiltigt, alltnog, historien är, som jag sagt, sann.

Gubben, som i alla sina dagar varit en verklig riksekonom och icke så litet spekulativ, ansågs äga en nått förmögenhet, förmodligen till största delen placerad i goda värdepapper. Emellertid invigde han aldrig någon närmare i sina affärsförhållanden, icke ens sin hustru, som enligt hans mening näppeligen kunde begripa dylikt. Med åren blef han allt mera torr och sluten, ja, till och med misstänksam. Härtill bidrog nog mycket i sin mån ett försök till inbrott i prostgården, hvilket några landsvägsriddare sökt göra, ehuru, som väl var, attentatet misslyckades.

En afton någon tid efter denna händelse, satt ende sonen Karl, en vid pass tretton års gosse, i faderns arbetsrum, medan denne sysslade med en hop papper och böcker. Gossen, som egentligen väntade på att få »höra upp» några ferielexor, följde med sina ögon mekaniskt faderns rörelser, där han i sin bruna nattrock, med pipan mellan tänderna, ref i buntarna, letade ut somliga papper och läste in vissa buntar i den eller den lådan.

Efter hand började han se allt detta som i en dimma, det skymde för hans ögon och han föll i hop i soffhörnet, ännu alltjämt oreflekteradt följande faderns rörelser.

Ett matt kvidande kom prosten att spritta till och skynda till soffan.

»Hvad nu... hvad nu? Hur är det med dig? Karl, Karl!»

»Jag vet inte... jag mår så illa,» stånkade gossen likblek och skälfd i hvar led; därpå förlorade han sansen.

Gossen låg sedan länge sväfvande mellan lif och död i nervfeber, blef slutligen frisk, men förrådde, såsom ofta blir följden af denna sjukdom, en påfallande minnesslöhet, som i synnerhet på det djupaste oroad hans moder.

I mån af de återvändande krafterna stärktes emellertid hans minnesgodhet, ehuru visserligen det mesta från tiden för hans sjukdom alltid stod litet förvirradt och suddigt, ungefär som orediga drömbilder, för hans hägkomst. Men detta betydde ju mindre.

Gossen växte upp, tog sin student och fick enligt sin böjelse gå genom tekniska högskolan. Jag kan gärna omtala, att ett visst ömmare intresse mycket hjälpte till att raska på hans studier. Då han med heder tagit sin ingenjörsexamen, skyndade han strålande af lycka hem, och hans förlofning med en ung flicka, en barndomsvän, eklaterades omedelbart därpå.

Gamle prosten, som blifvit allt mera knarvig och rent af folkskygg, träffades kort tid därefter af ett slaganfall, som alldeles förlamade hans talförmåga. Han öppnade munnen flere gånger och utstötte några oartikulerade ljud samt fäktade otåligen med händerna i luften, under det hans ögon med ett förtvifadt uttryck sökte makans och sonens. Slutligen tycktes han antyda, att han ville skriva något, men då man i hast anskaffat penna och papper, föll hans hand afdomnad ned och ögonen slöto sig. Han var död.

Vid bouppteckningen befanns det till allmän förvåning och, det må gärna erkännas, till de efterlevandens bestörtning, att prostens förmenta förmögenhet i själfva verket icke var mycket större än noll. Alla möjliga gömmor genomletades, på allting vändes upp och ner och ut och in, men inga dokumenter af vikt och värde påträffades, och familjen fick kort och godt finna sig i sitt öde att vara fattig.

»Pappa var alltid så förbehållsam,» grufvade sig prostinnan, »han borde haft större förtroende för mig eller för dig, sedan du blifvit gammal och förståndig karl.» Det senare var riktadt till sonen.

»Det förefaller mig bestämdt,» fortfor hon med stigande oro, »som inte det här hängde rätt tillsammans ändå...»

»Åhjo,» sade ingenjören dröjande och med bekymrad eftertänksamhet, »visst var pappa besynnerlig, men på något sätt skulle han väl ändå ha tillkännagifvit...»

»Karl,» afbröt prostinnan hastigt och fixerade sonen med en ängsligt spörjande blick, »minns du, hur ifrigt han slog med armarna, hur han tittade på oss? Han ville skriva något, Karl! Visst var det väl något alldeles särskildt viktigt!»

Ingenjören stirrade en stund ned framför sig, men skakade till sist på hufvudet.

Nej, verkligheten låg ju klar framför dem och lät sig icke bortresonneras medels gissningar; hans goda mor var väl som fruntimmer i allmänhet fallen för fantastiska aningar och utläggningar.

Deras ekonomiska funderingar voro ingalunda att fatta som uttryck af kallsinnighet mot den afidne, hvilken de bittert sörjde för hans egen skull som en god och pliktrogen

rekommenderar sina fina, hemtrediga rum från kr. 1:50 till högre priser och beräknas, utom för ljus, infett extra. Fullt vivre lämnas, men kan äfven delvis inackordering och extra måltider erhållas. Hemtredigt, angenämt sällskapslif, bästa tillfälle till språkföringar med utländingar. Gossen salong, rök- och läsrum, matsal. Fullt öberoende som på öfriga i a. kl. hétel. Rikts- o. Allm. telef. 1: a ref. Vaktmästare möter utanför station. Egna ekipager. 2 språgvagnslinier. English spoken! Man spricht deutsch! Belfrages Pensionat & Hétel, Sthlm.

Belfrages Pensionat & Hétel
Stockholm, Vasagatan 44 (nära Centralstationen)

(Qualité Inghilterra) härstades lagrad sedan 1891. Vid undersökning af handelskemisten befunden, enl. intyg, fullgod. Garanteras utmärkt. Pris kr. 1: 25 pr but. Finnes endast hos

K. A. Nydahl & C:o
Stockholm, 2 Stureplan 2
Rikts- och Allm. telefon

Tandläkare dr. Geo. Forssmans

familjefader, men i den kringskurna belägenhet, hvori mor och son plötsligt blifvit ställda, var det omöjligt att afvisa de mest bekymrade tankar på framtiden.

Ett ganska värdefullt lösörebo fanns visserligen, af hvilket det mesta och bästa såldes på auktion och inbragte något i reda pengar. Det enda, Karl för sin del behöll, var den gamla uppsättningen i faderns arbetsrum; från dessa minnen ville hvarken mor eller son skilja sig. Vidare hade prostinnan en liten lifränta, som på Guds makt väl skulle förslå till hyra i Stockholm. Ty det vore nog bäst att flytta, då sonen i alla fall sökte sin verksamhet där. Hon kunde t. ex. hålla inackordering, och Karl skulle nog snart arbeta sig fram till en plats som ritlärare, verkmästare eller något sådant.

Åh, det skulle nog, när allt kom omkring, gå ihop! Men Anna...? Det var fästmon, vacker, snäll och duglig, men fattig som en skåprätta.

Anna, ja...! Det bekymret flög sin kos på lätta vingar, i och med detsamma hon själf infann sig och flög sin trolofvade i famnen.

»Vi äro nu fattiga, Anna,» sade denne sakta och höll henne ett stycke ifrån sig.

»Det vet jag — nå, än sedan då?» frågade hon enkelt och slog armarne om hans hals.

Han såg länge och rörd in i de trogna ögonen, som direkt ur hjärtat återspeglade bättre löften än högljudda eder och försäkringar, tryckte hennes hufvud till sitt eget bottenärliga hjärta, och därmed var deras förbund för andra gången fast besegladt för hela lifvet, så fast, som just känslan af ge-

mensamma pröfningar och umbäranden knyter bandet mellan tvänne högsinnade själar.

»Men nu få vi nog vänta något,» reflekterade Karl med dragningen till en suck, »kanske ett par år — hvem vet!»

»Vi få så,» medgaf Anna, »men det dröjer nog ingen evighet, förrän du med din stora skicklighet tager dig fram — och så komma mamma och jag tidt och tätt och hälsa på er.»

»Ja visst — ja visst, det skall du naturligtvis göra!» utbrast han och strålade upp. Hennes lugna och fasta tillförsikt till hans »stora skicklighet» glädde honom och gjorde så ända in i själen godt, att han kände sitt lefnadsmod liksom på örnvingar till flykt mot höga mål.

De flyttade till hufvudstaden och slog sig ned i en blygsam våning, »så många trappor upp som möjligt», på öfre Norrmalm, och prostinnan öppnade enligt sin plan middagsinackordering. Förmåligast teknologer och farmaceuter blefvo hennes matgäster och, på några få undantag när af det hos unge män så gamla vanliga slarvet i betalning, gick allt så pass bra ihop, att, som prostinnan småleende sade, »hon själf och Karl åtminstone hade maten fritt och kanske litet till.»

Ingenjören fick snart anställning på en mekanisk verkstad, och ehuru löneförmånerna voro små, tedde sig utsikterna så mycket bättre, som han hos sin chef för hvarje dag vann ökad förtroende genom sin duglighet och förmåga att intressera arbetarne för deras olika uppgifter.

Då Anna efter vid pass ett halfår besökte Stockholm, kunde han till sin egen och hennes stora belåtenhet redan omtala en löneförhöjning och ett löfte om eventuellt inträde

i firman, så fort han kunde insätta en viss summa i affären. Och då, Anna...!

Det förstas, att den där summan då inte i en hast var hopskradad, men med stor sparsamhet kunde det väl gå om ett par år. Det tycktes vara en egenhet hos gubben principalen, att han först skulle sätta hopom på ett afgörande kraftprof för att låta honom »förtjäna sporrarne» och tillika se, hur mycken personlig energi och karaktär han hade att lita på hos sin blifvande kompanjon.

(Forts.)

Redovisning öfver influtna medel till Iduns skollofskoloni.

(Forts.)

Transport 268 kr. — Edla och Albert 25:—; M. C. S. 2:—; E. A., Nyköping 5:—; C. & M. E.—d, Tallåsen 1:50; Sven och Ellen, Häggatorp 6:30; Flickorna Falk 8:—; W. & T., Mörsil 5:—; Charlotte Smith, Trelleborg 10:—; Hugo o. Erik, Luleå 2:—; Fru S. Moberg, Norrköping 10:—; E. & A., Hemse 3:—; Harold o. Ivar, Nordmaling 2:—; Emmy Evert, Sandviken 2:—; Tre små bröder 3:—; Mila 1:60; fru Sofi H—r 1:—; H. L. 10:—; Lilla Greta, Göteborg 1:—; Dick o. Toby 1:—; L. B. 50 öre; F. B., Glumslöv, Skåne 90 öre Gustaf K—g, Svalöf 1:—; Tre syskon 6:—; C. R., Karlstad 5:—. Transport 380:80.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Charlotte af Tibell; af L. S. (Med porträtt). — Kvinnans politiska rösträtt. — Hvad kostar en pariserfärd? af —. — En sannsaga från kulliserna; af Birger Schöldström. — Skolgång och sommarferier; ett ord till hemmen af Maria Nyström. — Spånastuga i prostgården; en ängermanländsk kulturbild af Laura Fritzinghoff. — En pariserdinner i maskeradkostym; för Idun af Jane Gernand-Claine. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Spöken; skiss för Idun af Eryny. — Redovisning. — Tidsfördrif.

Sidsföredrif.

Redigeras af Sophie Linge.

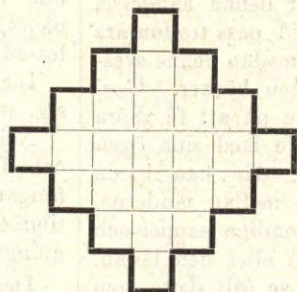
Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Jag alltid låg dig ömt om hjärtat,
Det är ej någon hemlighet.
Ibland mitt tillstånd har dig smärtat
(Det var nog ofta fallet det!).
Om någon gång du orsak hade
Att fröjda dig åt min vigör,
Dock tanken veck på pannan lade:
Hur länge männ' det räcka tör?
Hvart helst du vänder dig i världen,
Du måste fråga mig till råds,
Ty räkningen förutan värden
Du eljes har gjort upp, gu'nås.
Du har ock skäl till all den ifver,
Hvarmed du tar notis om mig,
Ty är jag god, var viss jag gifver
Allt lifvets goda ock åt dig.
Allt efter såsom jag finnes,
För dig man intresserar sig.
Min ödslighet, jag tror, du minnes,
När ingen tittar ens åt dig. —
Din fackkunskap är känd: att finna
En hemlighet i hvarje vrå;
Så sök nu allt hvad du kan hinna,
I mina gömmor, stora, små;
Så genomskinlig är den slöja,
Hvarmed jag har draperat mig,
Att du nog säkert kan dig nöja,
Om jag ej räknar dem åt dig.

Uppriktig vän, som mycket säger,
Fast inbunden och tyst den är;
Hvad den, som världens goda äger
Tillräckligt, ej behöfva lär;
Ett af de viga, grymma djuren;
Och hvad en skogens han ju är;
Af den förstenade naturen
Små smulor, som oss värma plär;
En punkt, allt hittills oupphunnen,
Som vetenskapen söker — hvad?
Hvem, vägd, ej blir för lätt befunnen;
Hvad just ej gör den dagen glad;
Ett lappri ibland växters skars,
Som dock som hufvudsak sig ter;
Hvad om en dold, förrädisk fara
Upplysning hafvets kämpe ger;
Hvaröfver man väl ej bär vatten;
Uppmaning — men ej till att gå;
Ett medel att få ljus i natten;
Ett utrop man kan höra få;
En bok hvars innehåll plär vara
Helt skarpt och genomträngande;
Hvad hvarje typ där kallas — svara!
Hvad katten stundom låter se;
Hvad omkring sig plär föra samman
Ett gladt och lustigt brödralag. —
Och nu till allmän fröjd och gamman
Du plundrat har mitt värda jag.
L—a.

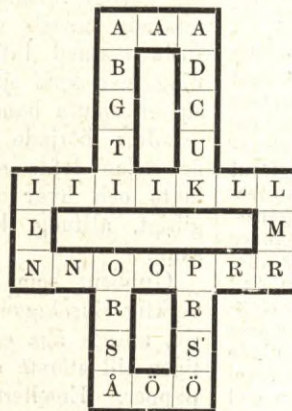
Diamantgäta.

1) Bokstaf, 2) imperativ, 3) rysk landsdel, 4) musikinstrument, 5) prydder rummet, 6) siffra, 7) bokstaf.

Kalla K.

Korsgäta.

Om bokstafverna bringas i rätt ordning får man följande ord: Af de tio bokstafverna å hvardera långsidan af korset, lästa uppifrån och nedåt, namnet på en skald samt å en svensk stad; dessa senare lästa nedifrån och uppåt. Af de båda raderna i tvärkorset namnet på en svensk helso-brun samt någonting som förekommer vid gudstjänst. Af de fyra raderna, sammansatta af tre bokstafver: ett posesivt pronomen, förvaringsrum för såd och mjöl m. m., ett flicknamn samt något som finnes på hvarje segelbåt.

Edde.

Ordförvandlingsgäta.

- 1) run—bo: mansnamn.
- 2) stora—käck: köksträdgårdsväxt.
- 3) de—nit—ve: berg i Sverige.
- 4) hes—eter: fruntimmersnamn.
- 5) burr—gneds: stad i Tyskland.
- 6) bi—gud—ren: stad i Skottland.
- 7) al—ram—bin: stor sångerska.
- 8) lod—ripa—ena: stad i Turkiet.
- 9) bo—ren—elg: stad i Frankrike.
- 10) len—ler—te: vild blomma.

- 11) fur—lod: mansnamn.
- 12) ja—ek—kran—ros: trädgårdsblomma.
- 13) grå—bet—diva: grufva i Sverige.
- 14) rop—le—lo—vi: stad i England.
- 15) det—är—läpp: fruktträd.
- 16) smol—horn: järnvägsstation i Göta-land.
- 17) ro—de—hot: mansnamn.
- 18) ax—gno—ut: maträtt.
- 19) lo—smet—halm: herregods i södra Sverige.
- 20) risp—ras: köksträdgårdsväxt.
- 21) sik—mari: mansnamn.
- 22) tak—lås—in: järnvägsstation i Svealand.
- 23) alun—sena: stad i Schweiz.

Begynnelsebokstafverna bilda ett ordspråk.

Hildegard.

Lösningar.

Logogryfen: Kaleidoskop; episod, eko, odalisk, koka, lie, kolos, sik, lake, ideal, skida, knipa, lipa, sked, Pisa, kopek, kakel, sko, epos, spole, kalops, spik, saldo, spade, pil, polis, skatp, klipsk.

Charaden: Gullvifvan.

Sifferlogogryfen: Slup, pölsa, söla, plus, sula, sal, lup, ölsupa.

Bokstafsyrkanten:

M A S T
A R L A
S L A G
T A G E

Stafvelegätan: Orden äro: 1) Skeninge, 2) murgröna, 3) mandolin, 4) Lindblad, 5) Richmond, 6) Sandhamn, 7) Grönland, 8) päron-trä, 9) Orenburg, 10) Victoria, 11) Hannibal, 12) Valkyria, 13) Gambetta, 14) fakultet, 15) Novgorod — »Sund man är rik man».

